

Second Sunday of Great Lent

Commemoration of **Saint Gregory Palamas, Archbishop of Thessalonica** (4th century); **Synaxis [Meeting] of All Venerable Fathers of the Kyivan Caves Abbey**; Saint Procopius the Confessor of Decapolis (circa 750); Saint Thalelaeus, hermit of Syria (460); Saint Titus, in the Near Caves, presbyter of the Kyivan Caves Abbey (1190); Saint Titus the Soldier, monk, in the Distant Caves in the Kyivan Caves Abbey (14th century);

12 March, 2023

Liturgy of Saint Basil the Great

Epistle reading from *The Epistle* [letter] of **Saint Paul the Apostle to Hebrews** 1:10-2:3

Heb 1:10 And, "You, Lord, laid the foundation of the earth in the beginning, and the heavens are the work of Your hands;
Heb 1:11 they will perish, but You remain; they will all wear out like a garment,
Heb 1:12 like a robe You will roll them up, like a garment they will be changed. But You are the same, and Your years will have no end."
Heb 1:13 And to which of the angels has He ever said, "Sit at My right hand until I make Your enemies a footstool for Your feet"?
Heb 1:14 Are they not all ministering spirits sent out to serve for the sake of those who are to inherit salvation?
Heb 2:1 Therefore we must pay much closer attention to what we have heard, lest we drift away from it.
Heb 2:2 For since the message declared by angels proved to be reliable and every transgression or disobedience received a just retribution,
Heb 2:3 how shall we escape if we neglect such a great salvation? It was declared at first by the Lord, and it was attested to us by those who heard,

Неділя Друга Великого Посту

Помина Святого Григорія Палами, архієпископа Фессалонійського (4 століття); **Собор Усіх преподобних отців Києво-Печерських**; Преподобного Прокопія Декаполіта, сповідника (близько 750); Преподобного Фалалея Сірійського (близько 460); Преподобного Тита, пресвітера Печерського, в Близьких печерах (1190); Преподобного Тита Печерського, колишнього воїна, в Дальніх печерах Києво-Печерської Лаври (XIV століття).

12 березня, 2023

Літургія Святителя Василя Великого

Читання *Апостола з Послання* [листа] **святого апостола Павла до Євреїв** 1:10-2:3

Євр 1:10 І: Ти, Господи, землю колись заклав, а небо то чин Твоїх рук.
Євр 1:11 Загинуть вони, а Ти будеш стояти, всі вони, як той одяг, постаріють.
Євр 1:12 Як одягу, їх зміниш, і минуться вони, а Ти завжди Той Самий, і роки Твої не закінчаться!
Євр 1:13 Кому з Анголів Він промовив коли: Сядь праворуч Мене, доки не покладу Я Твоїх ворогів підніжком ногам Твоїм!
Євр 1:14 Чи не всі вони духи служебні, що їх посилають на службу для тих, хто має спасіння впадкувати?
Євр 2:1 Через це подобає нам більше вважати на почуте, щоб ми не відпали коли.
Євр 2:2 Коли бо те слово, що сказали його Анголи, було певне, а всякий переступ та непослух прийняли справедливу заплату,
Євр 2:3 то як ми втечемо, коли ми не дбали про таке велике спасіння? Воно проповідувалося спочатку від Господа, ствердилося нам через тих, хто почув,

In commemoration of Saint Gregory of Palamas,
a reading from *The Epistle* [letter] of
Saint Paul the Apostle to Hebrews 7:26-8:2

Heb 7:26 For it was indeed fitting that we should have such a high priest, holy, innocent, unstained, separated from sinners, and exalted above the heavens.

Heb 7:27 He has no need, like those high priests, to offer sacrifices daily, first for his own sins and then for those of the people, since He did this once for all when He offered up Himself.

Heb 7:28 For the law appoints men in their weakness as high priests, but the word of the oath, which came later than the law, appoints a Son who has been made perfect forever.

Heb 8:1 Now the point in what we are saying is this: we have such a High Priest, One Who is seated at the right hand of the throne of the Majesty in heaven,

Heb 8:2 a Minister in the holy places, in the true tent that the Lord set up, not man.

A reading of *Holy Scripture* from
The Gospel of Saint Mark the Apostle 2:1-12

Mar 2:1 And when He returned to Capernaum after some days, it was reported that He was at home.

Mar 2:2 And many were gathered together, so that there was no more room, not even at the door. And He was preaching the word to them.

Mar 2:3 And they came, bringing to Him a paralytic carried by four men.

Mar 2:4 And when they could not get near Him because of the crowd, they removed the roof above Him, and when they had made an opening, they let down the bed on which the paralytic lay.

Mar 2:5 And when Jesus saw their faith, He said to the paralytic, "My son, your sins are forgiven."

Mar 2:6 Now some of the scribes were sitting there, questioning in their hearts,

Mar 2:7 "Why does this Man speak like that? He

У помин Святого Григорія Палами,
читання *Апостола* з *Послання* [листа]
святого апостола Павла до Євреїв 7:26-8:2

Євр 7:26 Первосвященник: святий, незлобивий, невинний, відлучений від грішників, що вищий над небеса,

Євр 7:27 що потреби не має щодня, як ті первосвященники, перше приносити жертви за власні гріхи, а потому за людські гріхи, бо Він це раз назавжди вчинив, принісши Самого Себе.

Євр 7:28 Закон бо людей ставить первосвященниками, що немочі мають, але слово клятви, що воно за Законом, ставить Сина, Який досконалий навіки!

Євр 8:1 Головна ж річ у тому, про що я говорю: маємо Первосвященника, що засів на небесах, по правиці престолу величності,

Євр 8:2 що Він Священнослужитель святині й правдивої скинії, що її збудував був Господь, а не людина.

Читання *Святого Письма* з
Євангелії святого апостола Марка 2:1-12

Мк 2:1 Одного разу, прийшов Ісус до Капернауму через кілька днів, і пішла чутка, що Він в домі.

Мк 2:2 І зараз зійшлося туди так багато, що не можна було протовпитись до дверей; і Він говорив їм слово.

Мк 2:3 І прийшли до Нього з розслабленим; несли його четверо.

Мк 2:4 І не змігши підійти до Нього за народом, розкрили стелю, де Він був, і пробравши її, спустили постіль, на якій лежав розслаблений,

Мк 2:5 Побачивши їх віру, Ісус сказав розслабленому: сину! Прощаються тобі гріхи твої.

Мк 2:6 Були ж деякі з книжників, що тут сиділи й думали в серцях своїх.

Мк 2:7 Що Цей такі хули каже? Хто може

is blaspheming! Who can forgive sins but God alone?"

Mar 2:8 And immediately Jesus, perceiving in his spirit that they thus questioned within themselves, said to them, "Why do you question these things in your hearts?"

Mar 2:9 Which is easier, to say to the paralytic, 'Your sins are forgiven,' or to say, 'Rise, take up your bed and walk'?"

Mar 2:10 But that you may know that the Son of Man has authority on earth to forgive sins"-- He said to the paralytic--

Mar 2:11 "I say to you, rise, pick up your bed, and go home."

Mar 2:12 And he rose and immediately picked up his bed and went out before them all, so that they were all amazed and glorified God, saying, "We never saw anything like this!"

In commemoration of St. Gregory of Palamas, a reading of *Holy Scripture* from *The Gospel of Saint John the Apostle* 10:9-16

Joh 10:9 I am the door. If anyone enters by Me, he will be saved and will go in and out and find pasture.

Joh 10:10 The thief comes only to steal and kill and destroy. I came that they may have life and have it abundantly.

Joh 10:11 I am the good shepherd. The good shepherd lays down his life for the sheep.

Joh 10:12 He who is a hired hand and not a shepherd, who does not own the sheep, sees the wolf coming and leaves the sheep and flees, and the wolf snatches them and scatters them.

Joh 10:13 He flees because he is a hired hand and cares nothing for the sheep.

Joh 10:14 I am the good shepherd. I know My own and My own know Me,

Joh 10:15 just as the Father knows Me and I know the Father; and I lay down My life for the sheep.

Joh 10:16 And I have other sheep that are not of this fold. I must bring them also, and they will listen to My voice. So there will be one flock, one shepherd.

прощати гріхи, окрім одного Бога?

Мк 2:8 І зараз Ісус зрозумів духом Своїм, що так вони собі думають, і сказав їм: що таке ви думаете в серцях своїх?

Мк 2:9 Що легше сказати розслабленому: прощаються тобі гріхи, чи сказати: встань, візьми постіль і ходи?

Мк 2:10 Отже, щоб ви знали, що Син Людський має силу прощати на землі гріхи, [каже розслабленому:]

Мк 2:11 Кажу тобі: встань, візьми постіль свою та іди до свого дому.

Мк 2:12 І той зараз устав, узяв постіль і вийшов перед усіма, так що всі дивувались і славили Бога, кажучи: ніколи ми того не бачили.

У помин святого Григорія Палами, читання *Святого Письма з Євангелії святого апостола Івана* 10:9-16

Ів 10:9 Сказав Господь Юдеям, що до Нього прийшли: Я двері: через Мене коли хто увійде, спасеться, і увійде, і вийде, і пашу знайде.

Ів 10:10 Злодій приходить тільки за тим, щоб украсти та вбити та погубити; Я прийшов на те, щоб життя мали і надто мали.

Ів 10:11 Я пастир добрий: пастир добрий душу свою покладає за вівці.

Ів 10:12 А наймит, як він не пастир і йому вівці не свої, бачить, що йде вовк, і покидає вівці та й утікає, а вовк хапає їх і распуджує вівці.

Ів 10:13 А наймит тікає, бо він наймит і байдуже йому про вівці.

Ів 10:14 Я пастир добрий: і знаю Моїх і Мої знають Мене:

Ів 10:15 Як знає Мене Отець, і Я знаю Отця, і душу Мою покладаю за вівці.

Ів 10:16 І інші вівці маю, що не з цього двору, і тих повинен Я привести: і голос Мій почують, і буде одне стадо і один Пастир.

Saint Gregory Palamas was born in Constantinople about 1296. He became a monk of the great community at Mount Athos, near Thessalonika. Here he was one of the foremost supporters of a theory of contemplation called Hesychasm (or, after him, Palamism). The Hesychasts claimed that, through spiritual discipline, those engaged in contemplative prayer could come to see the "uncreated light" of God. Their opponents objected that this doctrine was inconsistent with the unity and the transcendence of God. At first, Hesychasm was condemned as heretical and Gregory was excommunicated.

However, in 1347, thanks chiefly to the unwavering support of the monks of Athos, Gregory was brought back from exile, cleared of heretical charges, and made bishop of Thessalonika. After much controversy, the church of Constantinople declared his position orthodox in 1351, but by then he was worn out and an invalid. In recent years, there has been a revival of interest in his ideas.

Here is how his views are described by an Eastern Orthodox writer, Timothy Ware (Bishop Kallistos of Diokleia), in his book, *The Orthodox Church*:

Gregory [Palamas (1296-1359), Archbishop of Thessalonica] turned to the main problem: how to combine these two declarations: that man knows God and that God is by nature unknowable.

Gregory answered: we know the energies of God, but not His essence. This distinction between God's essence (*ousia*) and His energies goes back to the Cappadocian Fathers. "We know our God from His energies", wrote Saint Basil, "but we do not claim that we can draw near to His essence." ... But however remote from us in His essence, yet in His energies, God has revealed Himself to humankind. These energies are not something that exists apart from God, not a gift that God confers upon men: they are God Himself in His action and revelation to the world. God exists complete and entire in each of His divine energies. The world, as Gerard Manley Hopkins said, is charged with the grandeur of God; all creation is a gigantic Burning Bush, permeated but not consumed by the ineffable and wondrous fire of God's energies.

Святитель Григорій Палами народився в 1296 році в Малій Азії. В 1336 році в скиту (монастирі) Св. Савви він зайнявся богословськими працями, котрих не залишав до кінця життя свого.

Константинопольський Собор прийняв, 27 травня 1341 року, вчення Григорія Палами (проти ересі монаха Варлаама) про те, що за подвиг поста і молитви Господь осяює віруючих несотвореним благодатним Своім Світлом, яким сіяв Він на Фаворській Горі під час Преображення Свого.

Святитель Григорій Палами, викриваючи еретичне вчення Варлаама вчив, що Бог є недоступним у своїй Суцності, але являє Себе в енергіях, котрі звернені до світу і доступні їх сприйняттю, як Фаворське світло під час Господнього Преображення, але являються не чуттєвими і не сотвореними. Вчення Варлаама, який заперечував вчення про Фаворське Світло було осуджене, як еретичне а він сам підданий анафемі (осудженю).

В 1344 році, Патріарх Іоан 14-ий Каліка, прихильник вчення Варлаама, відлучив Святителя Григорія від Церкви і заточив його у в'язницю. В 1347 році, після смерті Патріарха Іоана 14-го, святитель Григорій був звільнений і возведений у сан Архиепископа Солунського. В одній із своїх поїздок до Константинополя, візантійська галера (корабель) на якій плив і Св. Григорій потрапила до рук турків, які захопили в полон мореплавців. Святителя Паламу на протязі року продавали в різних містах, як невільника. Лише за три роки до свого упокоєння Святитель Григорій повернувся до міста Солунь на свою єпископську кафедру.

Напередодні упокоєння, Святителю Григорію Паламі явився у видінні Святитель Іоан Золотоустий. Зі словами «У небеса! У небеса!» Святитель Григорій мирно упокоївся у Бозі Спасі 14-го листопада, 1359 року.

В 1368 році він був канонізований церквою (проголошений святим, а саме святителем церкви) на Константинопольському Соборі при Патріархові Філофії, котрий написав життєпис святителя і службу йому.